

Departamento de Economía Financiera II
Finantza Ekonomia II Saila

FACULTAD DE CIENCIAS ECONÓMICAS Y EMPRESARIALES

EKONOMI ETA ENPRESA ZIENTZIEN FAKULTATEA

MERKATARITZA IKERKETARAKO APLIKAZIOAK

3 PRAKTIKA:

BI ALDAGAITAKO ANALISIA:

KORRELAZIO KOEFIZIENTEAK

BATEZ BESTEKOEN BERDINTASUN KONTRASTEAK

JON CHARTERINA ABANDO

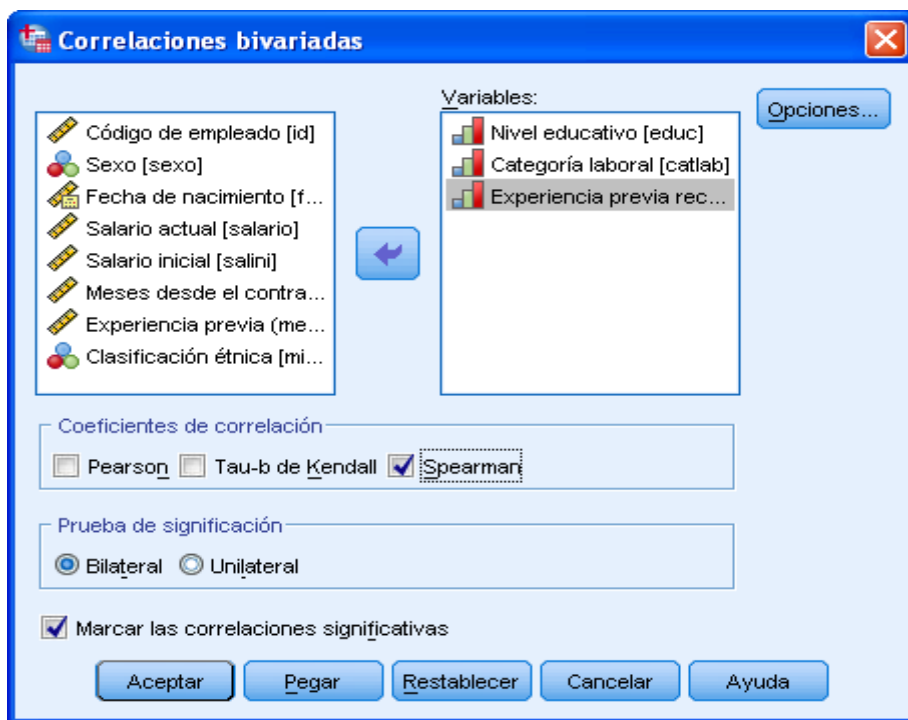
VIRGINIA RINCÓN DIEZ

OCW 2016

Spearmanen korrelazio koefizientea

3.1 Praktika artxiboa zabaldu eta aukeratu **Analizar**, **Correlaciones**, **Bivariadas...** prozedura. Zabaltzen den leihoan, ***nivel educativo***, ***categoría laboral*** eta ***experiencia previa recodificada*** aldagaiak aukeratu. **Spearman** aukera markatu eta **Aceptar** sakatu.

1 Irudia: **Analizar**, **Correlaciones**, **Bivariadas...** prozedura

Ondorengo taulak eskatutako informazioa laburtzen du:

Correlaciones			Nivel educativo	Categoría laboral	Experiencia previa recodificada
Rho de Spearman	Nivel educativo	Coeficiente de correlación	1,000	,484**	-,077
		Sig. (bilateral)	.	,000	,093
		N	474	474	474
	Categoría laboral	Coeficiente de correlación	,484**	1,000	,100*
		Sig. (bilateral)	,000	.	,029
		N	474	474	474
	Experiencia previa recodificada	Coeficiente de correlación	-,077	,100*	1,000
		Sig. (bilateral)	,093	,029	.
		N	474	474	474

** La correlación es significativa al nivel 0,01 (bilateral).

* La correlación es significativa al nivel 0,05 (bilateral).

Matrize simetriko bat da lerro eta zutabeetan agertzen diren aldagaiak gurutzatuz lortzen diren Spearman-en korrelazio koefizienteak jasotzen dituen. Era berean, koefiziente bakoitzerako esangura maila bat agertzen da, aztertutako aldagaien artean korrelaziorik ez dagoela adierazten duen hipotesi hutsa onartu edo baztertzeko informazioa ematen duena. Koefiziente hauek kalkulatzeko erabilitako behaketa kopurua ere agertzen da.

Taula begiratzuz ikasketa maila eta lan-kategoriaren artean korrelazio positiboa dagoela ikus daiteke. Ikasketa maila eta aurretiko esperientzia aldagaiekin ez da gauza bera gertatzen.

Zein ondorio azkar aterako zenuke taulan ikusitakoaz?

1 Praktika artxiboa zabaldu eta aukeratu **Analizar**, **Correlaciones**, **Bivariadas...** prozedura. Zabaltzen den leihoan, ***p1***, ***p2***, ***p3***, ***p4***, ***p5***, ***p6***, ***p7*** eta ***p8*** aldagaiak aukeratu. **Spearman** aukera markatu eta **Aceptar** sakatu.

2 Irudia: **Analizar**, **Correlaciones**, **Bivariadas...** prozedura

Ondorengo taulak eskatutako informazioa laburtzen du:

Correlaciones

		Servicio doméstico en general	Cuidado y asistencia a personas	Servicios domésticos durante ausencia	Servicios domésticos fuera del hogar	frecuencia servicio doméstico	frecuencia cuidada de personas	frecuencia servicio doméstico durante ausencia	frecuencia servicio doméstico fuera del hogar
Servicio doméstico en general	Coefficiente de correlación	1,000	,491**	,294**	,364**	,646**	,303**	,213**	,236**
	Sig. (bilateral)	,	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	596	595	596	596	596	596	596	595
Cuidado y asistencia a personas	Coefficiente de correlación	,491**	1,000	,368**	,397**	,354**	,662**	,242**	,234**
	Sig. (bilateral)	,000	,	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	595	595	595	595	595	595	595	594
Servicios domésticos durante ausencia	Coefficiente de correlación	,294**	,368**	1,000	,452**	,157**	,234**	,624**	,289**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,	,000	,000	,000	,000	,000
	N	596	595	596	596	596	596	596	595
Servicios domésticos fuera del hogar	Coefficiente de correlación	,364**	,397**	,452**	1,000	,233**	,294**	,376**	,653**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,	,000	,000	,000	,000
	N	596	595	596	596	596	596	596	595
frecuencia servicio doméstico	Coefficiente de correlación	,646**	,354**	,157**	,233**	1,000	,404**	,218**	,252**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,	,000	,000	,000
	N	596	595	596	596	596	596	596	595
frecuencia cuidada de personas	Coefficiente de correlación	,303**	,662**	,234**	,294**	,404**	1,000	,244**	,295**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,	,000	,000
	N	596	595	596	596	596	596	596	595
frecuencia servicio doméstico durante ausencia	Coefficiente de correlación	,213**	,242**	,624**	,376**	,218**	,244**	1,000	,331**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,	,000
	N	596	595	596	596	596	596	596	595
frecuencia servicio doméstico fuera del hogar	Coefficiente de correlación	,236**	,234**	,289**	,653**	,252**	,295**	,331**	1,000
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,
	N	595	594	595	595	595	595	595	595

** La correlación es significativa al nivel 0,01 (bilateral).

Aurreko taulan aztertutako 4 zerbitzu moten kasurako zerbitzuarekiko interesaren eta zerbitzuaren kontratazio maiztasunaren artean, zentzuzkoa denez, korrelazio positiboa dagoela ikus daiteke. Zehazki:

Interesa - Maiztasuna korrelazioa. Servicios domésticos: $r_{S(p1,p5)} = 0,646$

Interesa - Maiztasuna korrelazioa. Servicios de cuidado y asistencia: $r_{S(p2,p6)} = 0,662$

Interesa - Maiztasuna korrelazioa. Servicios. Ausencias prolongadas: $r_{S(p3,p7)} = 0,624$

Interesa - Maiztasuna korrelazioa. Servicios fuera del hogar: $r_{S(p4,p8)} = 0,653$

Gainontzeko aldagai bikoteentzat korrelazioa baxuagoa da. Hala ere, ondokoak nabarmendu daitezke:

Interés S. Doméstico - Interés S. Cuidado y asistencia korrelazioa: $r_{S(p1,p2)} = 0,491$

Interés S. Ausencias - Interés S. Fuera Hogar korrelazioa: $r_{S(p3,p4)} = 0,452$

Zein ondorio azkar aterako zenuke taulan ikusitakoaz? Eta zehazki goian azpimarratutako korrelazioei buruz?

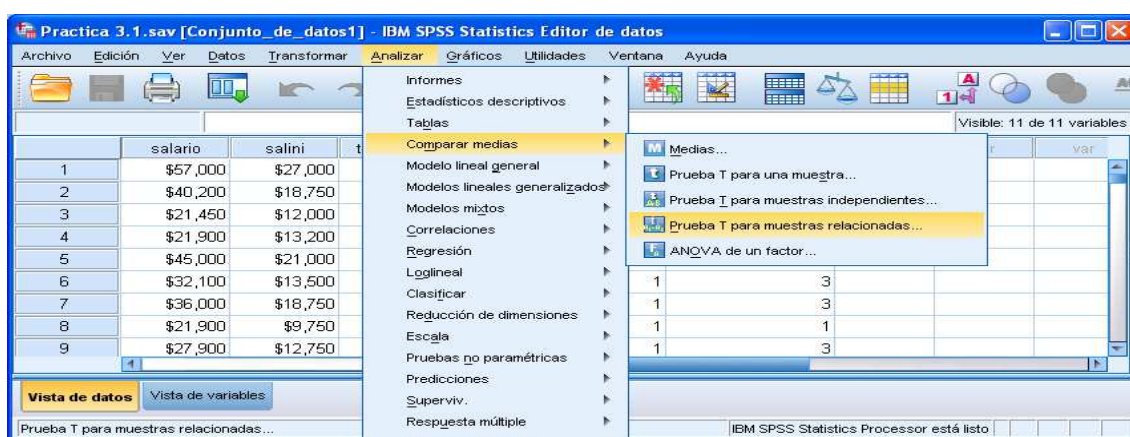
Pearsonen korrelazio koefizientea

Oraingoan aldagai multzo bat gurutzatuz lortzen diren Pearsonen koefizienteak jasotzen dituen taula bat eskatuko diogu SPSS programari. Taula hau erabilgarria izan daiteke zenbait aldagai anitzeko teknika nola erabili behar den jakiteko.

Ariketa: Analizar, Correlaciones, Bivariadas... prozedura erabiliz **1 Praktika** artxiboko **p30** (Número de miembros de la unidad familiar que conviven en el hogar) aldagaiaren eta **p31** (Número de miembros que trabajan actualmente) aldagaiaren arteko korrelazioa aztertu, horretarako egokiena den korrelazio koefizientea aukeratuz. Modu berean, **p33** (Nivel de estudios del miembro principal) aldagaiaren eta **p36** (Nivel de estudios del miembro secundario) aldagaiaren arteko korrelazioa zehaztu koefizienterik egokiena erabiliz.

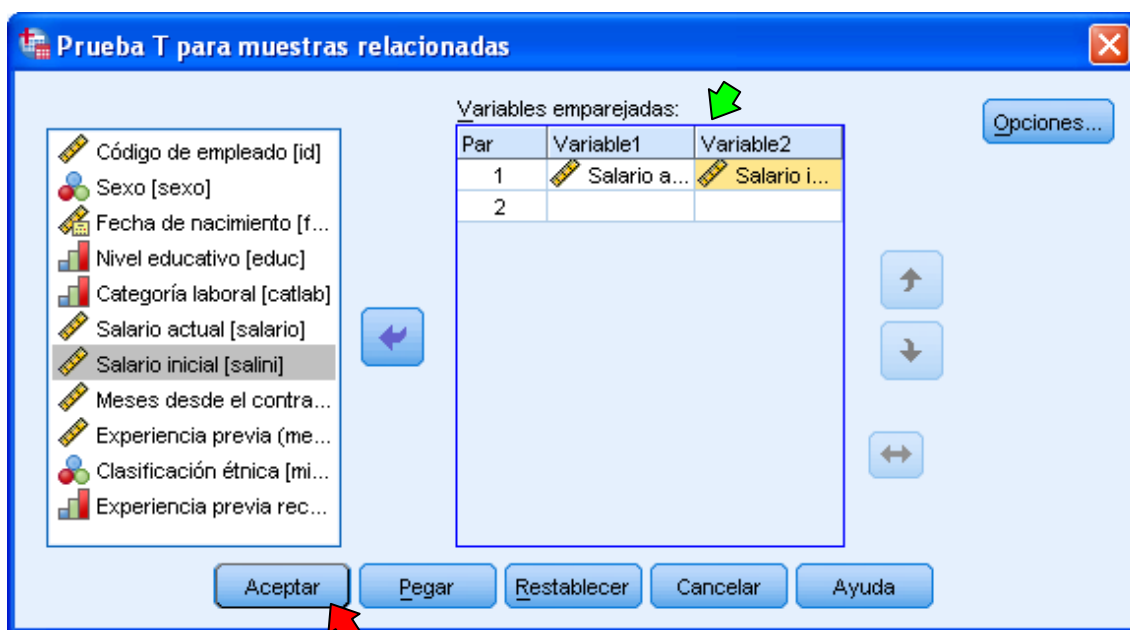
Batez bestekoen berdintasun kontrasteak (egoera ezberdinak)

3.1 Praktika artxiboa zabaldu. Lagineko banakoen egungo batez besteko soldata eta hauen hasierako batez besteko soldata berdina den kontrastatuko dugu. Neurri unitate berdinean (dolarra) adierazitako bi aldagai direnez, kolektibo berean egiten den bi aldagaien batez bestekoen berdintasun kontraste baten aurrean gaude. Analizar, Comparar medias, Prueba T para muestras relacionadas... prozedura aukeratuz:

3 Irudia: Analizar, Comparar medias, Prueba T para muestras relacionadas... prozedura

Kontrasterako zabaltzen den leihoa alderatu nahi ditugun aldagaiak sartzeko eskatzen digu, hau da, **salario actual** eta **salario inicial**.

4 Irudia: Prueba T para muestras relacionadas leihoa

Aceptar sakatuz ondorengo emaitzak lortuko ditugu:

Estadísticos de muestras relacionadas

		Media	N	Desviación típ.	Error típ. de la media
Par 1	Salario actual	\$34,419.57	474	\$17,075.661	\$784.311
	Salario inicial	\$17,016.09	474	\$7,870.638	\$361.510

Correlaciones de muestras relacionadas

		N	Correlación	Sig.
Par 1	Salario actual y Salario inicial	474	,880	,000

Prueba de muestras relacionadas

		Diferencias relacionadas					t	gl	Sig. (bilateral)
		Media	Desviación típ.	Error típ. de la media	95% Intervalo de confianza para la diferencia				
					Inferior	Superior			
Par 1	Salario actual - Salario inicial	\$17,403.481	\$10,814.620	\$496.732	\$16,427.407	\$18,379.555	35,036	473	,000

Lehenengo taulak izaera deskribatzailea duten zenbait neurri eskaintzen ditu aztertutako laginarentzat.

Bigarrenak bi aldagaien arteko korrelazio linealeko koefizientea aurkezten du, honen esangura mailarekin batera. Esangura maila honek aztertutako aldagaien artean korrelaziorik ez dagoela adierazten duen hipotesi hutsa baztertu daitekeela adierazten du. Aldagaien arteko korrelazioa positiboa dela eta 1etik hurbil dagoela ikus daiteke.

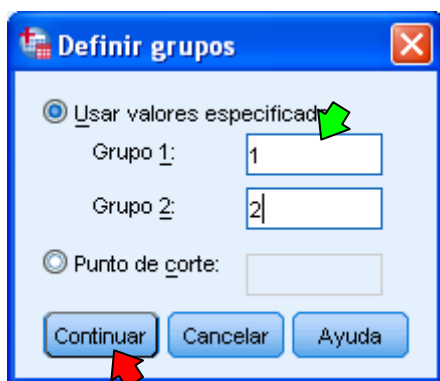
Azkenik, hirugarren taulak batez bestekoen berdintasun kontrastearen emaitzak ematen dizkigu. Adibidean, batez besteko desberdintasuna, \bar{d} , 17,403.481 dolarrekoa izan da. Hipotesi hutsaren balioa, $\bar{d} = 0$, ez dago konfiantza tartearen barruan. Ondorioz, egungo batez besteko soldata eta hasierako batez besteko soldata berdina dela adierazten duen hipotesi hutsa bazter dezakegu.

Jarraian, aldagai baten batez bestekoen berdintasun kontraste bat burutuko dugu bi kolektibotan. ***Analizar, Comparar medias, Prueba T para muestras independientes...*** prozedura aukeratu. Egungo soldatak emakumezkoen eta gizonezkoen artean diferentzia esanguratsurik aurkezten duen kontrastatuko dugu.

5 Irudia: *Prueba T para muestras independientes* leihoa

Variable de agrupación: laukian **sexo** aldagaia barneratzen dugu eta kontrasterako 2 taldeak definitzen ditugu:

6 Irudia: Taldeen definizioa

Continuar botoia sakatu eta ondoren **Aceptar**. Eraitzen editorean ondorengo 2 taulak agertuko zaizkigu:

Estadísticos de grupo

	Sexo	N	Media	Desviación típ.	Error típ. de la media
Salario actual	Hombre	258	\$41,441.78	\$19,499.214	\$1,213.968
	Mujer	216	\$26,031.92	\$7,558.021	\$514.258

Prueba de muestras independientes

		Prueba de Levene para la igualdad de varianzas		Prueba T para la igualdad de medias						
		F	Sig.	t	gl	Sig. (bilateral)	Diferencia de medias	Error típ. de la diferencia	95% Intervalo de confianza para la diferencia	
								Inferior		Superior
Salario actual	Se han asumido varianzas iguales	119,669	,000	10,945	472	,000	\$15,409.862	\$1,407.906	\$12,643.322	\$18,176.401
	No se han asumido varianzas iguales			11,688	344,262	,000	\$15,409.862	\$1,318.400	\$12,816.728	\$18,002.996

Balio deskribatzaileak eskaintzen dituen taulan gizonezkoen egungo batez besteko soldata emakumezkoena baino handiagoa dela ikus daiteke (41,441.78 dolar gizonezkoek eta 26,031.92 dolar emakumezkoek).

Bigarren taulan, kontraste probaren emaitzak ikus daitezke. Bariantzen berdintasuneko Levenen testa bi taldeen bariantzak berdinak diren edo ez kontrastatzeko balio duen kontrol proba bat da. Kasu honetan, bariantzen berdintasuna adierazten duen hipotesi hutsa bazter daiteke.

Dena den, SPSS programak aurreko probaren emaitza kontuan izan gabe batez bestekoen berdintasun kontrastea burutzen du, bai bariantzak berdinak direla kontsideratuz, bai bariantzak ezberdinak direla kontsideratuz. Bi

kasuetan, t estatistikoari dagokion esangura begiratzuz, egungo batez besteko soldata emakumezkoentzat eta gizonezkoentzat berdina dela adierazten duen hipotesi hutsa bazter daiteke.

3.2 Praktika artxiboa zabaldu. Aztertutako herrietan emakumezkoen batez besteko kopurua eta gizonezkoen batez besteko kopurua berdina den kontrastatuko dugu. Kasu honetan, neurri unitate berdinen bidez adierazitako bi aldagai dira (pertsona kopurua), eta beraz, populazio berarentzat egiten den bi aldagaien batez bestekoen berdintasun kontraste bat burutuko dugu ***Analizar, Comparar medias, Prueba T para muestras relacionadas...*** prozeduraren bidez:

7 Irudia: *Prueba T para muestras relacionadas* leihoa

Aceptar botoia sakatuz ondoko emaitzak lortuko ditugu:

Estadísticos de muestras relacionadas

		Media	N	Desviación típ.	Error típ. de la media
Par 1	Nº mujeres	2193,80	25	1529,365	305,873
	Nº hombres	2189,40	25	1559,304	311,861

Correlaciones de muestras relacionadas

		N	Correlación	Sig.
Par 1	Nº mujeres y Nº hombres	25	,999	,000

Prueba de muestras relacionadas

		Diferencias relacionadas					t	gl	Sig. (bilateral)
		Media	Desviación típ.	Error típ. de la media	95% Intervalo de confianza para la diferencia				
					Inferior	Superior			
Par 1	Nº mujeres - Nº hombres	4,40	78,980	15,796	-28,20	37,00	,279	24	,783

Lehenengo taulan ikus daiteke gizonezkoen eta emakumezkoen batez besteko kopurua oso antzekoa dela.

Bigarren taulan bi aldagaien arteko korrelazioa positiboa eta ia perfektua dela ikus daiteke.

Azkenik, hirugarren taulan aldagaien arteko diferentzia, \bar{d} , agertzen da, 4,40 pertsonatako balioa hartzen duelarik. Kontrastearen hipotesi hutsaren balioa, $\bar{d} = 0$, konfiantza tartearen barruan dago eta beraz batez bestekoen berdintasuna adierazten duen hipotesi hutsa ez dugu baztertzen.

Orain, ibilgailuko pertsona kopurua aldagaiak Bizkaian, Gipuzkoa eta Arabarekin alderatuz, diferentzia esanguratsurik aurkezten duen edo ez kontrastatuko dugu. Horretarako, aldagai baten batez bestekoen berdintasun kontraste bat burutuko dugu bi populazioetarako ***Analizar, Comparar medias, Prueba T para muestras independientes...*** prozeduraren bidez:

8 Irudia: *Prueba T para muestras independientes* leihoa

Variable de agrupación: laukitxoan **provinci** aldagaia barneratuko dugu eta kontrasterako bi talde definituko ditugu. Bi aukera daude: talde bakoitzaren kodea jarri edo ebaketa puntu bat zehaztu. Bizkaiak 1 kodea duenez, Gipuzkoak 2 kodea eta Arabak 3 kodea, ebaketa puntua 2 zenbakia izango da, Bizkaia versus Gipuzkoa + Araba (9 irudia):

9 Irudia: Taldeen definizioa

Emaitza bezala ondoko bi taulak lortuko ditugu:

Estadísticos de grupo

	Provincia	N	Media	Desviación típ.	Error típ. de la media
Nº de personas por automóvil	>= 2	14	2,3463	,33310	,08902
	< 2	11	2,6235	,42660	,12862

Prueba de muestras independientes

		Prueba de Levene para la igualdad de varianzas		Prueba T para la igualdad de medias						
		F	Sig.	t	gl	Sig. (bilateral)	Diferencia de medias	Error típ. de la diferencia	95% Intervalo de confianza para la diferencia	
									Inferior	Superior
Nº de personas por automóvil	Se han asumido varianzas iguales	1,742	,200	-1,827	23	,081	-,27719	,15174	-,59109	,03671
	No se han asumido varianzas iguales			-1,772	18,593	,093	-,27719	,15643	-,60508	,05070

Lehengo taulan Bizkaiak ibilgailuko pertsona gehiago dituela ikus daiteke, Araba eta Gipuzkoarekin alderatuz (Bizkaiak 2,62 eta Araba eta Gipuzkoak 2,35).

Levenen testaren arabera bariantzen berdintasuna adierazten duen hipotesi hutsa ez da baztertzeko. Gainera, t estatistikoaren emaitza kontuan izanik, %10eko esangura maila baterako, batez bestekoen berdintasuna adierazten duen hipotesi hutsa bazter dezakegu.